

BIBLIOTECA
COMUNALE
DI TRENTO

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI
DI TRENTO
Dipartimento di Lettere e Filosofia

FONDAZIONE
CARITRO
CASSA DI RISPARMIO DI TRENTO E ROVERETO

STROZZI GIOVANNI, *Oratio habita a magnifico d. Ioanne Strozio oratore illustriss. atque excellentiss. domini Cosmi, ducis Florentiae & Senarum apud patres in Concilio Tridentino, die XVIII. martii. M.D.LXII. Una cum responsione sanctae Synodi*, Riva del Garda, Pietro Antonio Alciati (Riva del Garda, Jacob Marcaria), 1562.

Esemplare digitalizzato:

Trento, Biblioteca comunale, T o op f 104

LINK: <https://bdt.bibcom.trento.it/44>

[BDT – BIBLIOTECA DIGITALE TARENTINA](#)

progetto STABAT – *Stampe antiche Biblioteca comunale di Trento*

COMUNE DI TRENTO

STABAT – *Stampe antiche della Biblioteca comunale di Trento* è un progetto concluso, cofinanziato dalla Fondazione Caritro (“Bando Archivi 2014”), dalla Biblioteca comunale di Trento e dal Dipartimento di Lettere e Filosofia dell’Università di Trento; gli altri partner del progetto sono la Soprintendenza per i beni storico-artistici, librari e archivistici della Provincia Autonoma di Trento e l’University of St Andrews, School of History, USTC – Universal Short Title Catalogue. All’interno di Stabat sono state digitalizzate e descritte tutte le edizioni stampate in Trentino nei secoli XV-XVII che si conservano presso la Biblioteca e l’Archivio storico del Comune di Trento. Ogni digitalizzazione è accompagnata da una descrizione della stampa; tutto il materiale è liberamente consultabile sulla *Biblioteca Digitale Trentina* (<http://bdt.bibcom.trento.it/>).

In questo file le immagini hanno avuto in trattamento OCR e pertanto si possono fare ricerche testuali; le immagini presenti sul sito, dove si può trovare una descrizione completa dell’edizione, hanno invece una qualità maggiore.

Le immagini presenti nella *Biblioteca Digitale Trentina* sono rilasciate con licenza di Pubblico dominio, il presente PDF è distribuito con licenza Creative Commons Attribuzione – Non commerciale – Non opere derivate 3.0.

STABAT – *Stampe antiche della Biblioteca comunale di Trento* is a project that was successfully concluded thanks to the support of a group of partners, namely the Caritro Foundation (“Bando Archivi 2014”), Trent Civic Library, the Department of Humanities of the University of Trento, as well as the Superintendence for Architectural, Landscape, Historical, Artistic and Ethno-anthropological Heritage for the Province of Trento and the University of St Andrews, School of History, USTC – Universal Short Title Catalogue. All the editions belonging to the Library and the Civic Historical Archive that were printed in Trentino during the XV-XVII centuries have been digitised and described. As a result, each digital copy is accompanied by a record with specific data regarding the printed book, and is freely available to be consulted on *Biblioteca Digitale Trentina* (<http://bdt.bibcom.trento.it/>).

The images belonging to this file are OCR-converted, hence the text of this edition can be electronically searched. The images available on the website, on the contrary, have a higher resolution and are accompanied by a complete description of the edition.

The images available on the *Biblioteca Digitale Trentina* are public domain files; this PDF is available under the Creative Commons Attribution – Non-commercial – No Derivative Works 3.0 License.

Mane I.C. 118

C. M. R. 142

BIBLIOTECA
COMUNALE
TRENTO

G

2 -op

f

119

BIBLIOTECA COMUNALE
TRENTO

ex libris

K 2411473

D 2411448

5tcl

T 0-OP f 104

ORATIO HABITA

A MAGNIFICO D. IOANNE

STROZIO ORATORE ILLV-

STRISS. ATQVE EXCEL-

lentis. Domini Cosmi, Ducis Flo-
rentiæ & Senarum apud Pa-
tres in Concilio Triden-
tino, die XVIII.

Martii:

M. D. LXII.

VNA CVM RESPON-

sione Sanctæ Synodi.

R I P A E.

AD INSTANTIAM Petri Antonii Alciatis:

M. D. LXII.

ORATIO HABITA A MAGNIFICO

D. IOANNE STROZIO ORATORE

ILLVSTRISS. ATQVE EXCEL-

lentiss. Domini Cosmi Ducis Florentiæ &

Senarum, Apud Patres in Concilio

Tridentino, die XVIII.

Martii. M. D.

LXII.

OSMVS Medicus Florentinorum,
& Senensium Dux, & Dominus meus,
optimi, atque iidem Amplissimi Patres,
Cum sit Christianæ Religionis omnium
maxime studiosus, & Romani Pontificis
atque Apostolicæ Sedis auctoritati pluri-
mum semper tribuerit; cum ipse inquam,
præferret tot dignissimos Sacrorum Au-
tistites, eiusdem Pontificis uoluntate sum-
ma, atque concessu in hanc urbem Tri-
dentinam, ideo conuenisse, ut Sacrum

Oecumenicum, & generale Concilium celebraretis; atque ita per mul-
tos, qui nunc raptiuarios in errores a fide Catholica descuerunt, ex
illis nouis opinionibus inoueretis, consiliisque uestris ad uitam pie San-
ctæque traducendam dirigeretis, huc me misit; ut uobis uniuersis sapi-
entissimi Patres declararem sui ipsius animi singularem uoluntatem,
ad ea ualidisime pertractanda, atque adeo perficienda, quæ in pris-
mis ad Dei optimi Maximi laudem, honorem, & gloriam, ac to-
tius suæ Ecclesiæ utilitatem, conseruationemque potissimum specta-
rent. Vobis, item ad hunc præclarissimum cœtum auctore & Duce
Pio III. Pont. Max. profectis, omnia prolixè pollicerer quibus
huic tanti momenti, & ponderis negotio adumento esse ualeret;
quod ipsum eo maius ac dignius a bonis omnibus haberi etiam debet,
quo magis circa actionem aliarum omnium humanarum honestissimam
perfectissimamque uersatur; quando ea uis est nostræ cognitionis,
atq; intelligentiæ, quæ quidem absolutior eademque profectior si nunc

philosophantibus hominibus fidem tribuere uelimus sane uidetur, cum obscurata nullis est inscitiae tenebris, atque caligine, sed ab omni procul credendi uanitatæ alienum quicquid ipsa iam percepit, ita etiam plane continet, atque ita intelligit, id quod a Christiana doctrina, quæ quidem altius se se extollit, minime alienum esse arbitror: quandoquidem non sola ueritatis inquisitio, sed etiam Dei eiusdem ueritatis grauisissimi auctoris, & magistri contemplatio est: quicquid summi bonni, quicquid summæ felicitatis, quicquid demum requietis a Christi fidelibus optari, haberique possit. Hæc inquam ueritas si iusta priscorum rite philosophantium uirorum sententiam, in iis, qui perditis essent moribus, atque sceleribus contaminati, haud quaquam poterat reperiri: quanto facilius, quæ Sanctissimi, & Religiosissimi homines suis ipsi monumentis commendarunt, id nobis patefaciant. Omnes etenim, quæ extant sacræ literæ nos utramque edocent. Sed magna mea nimirum esset audacia, si in tot eruditissimorum confesso, nunc ego id pluribus uerbis uelim differere: quod cum ueteris, tum nouæ scripturæ memoria apertissime nusquam non explicatur omni asseueratione affirmando, Christum Iesum, ut nos quocumque malefici genere contaminatos ablueret, nostram hanc induisse humanitatem, & utramque nos ueritatem docuisse. Verum hæc omnia missa nunc faciam, dicamque, quod si in cognitione ueritatis uix omnis, ac notio nostræ ipsius intelligentiæ potissimum consistit, profecto eiusmodi ueritatis cultores in hac uita aliorum omnium beatissimi, & felicissimi habendi sunt, contraque prorsus miseri & infelices illius expertes; qui nihil loci rationi & consilio relinquentes prauas multis de rebus animo opinionones imbibunt, atque in illis acquiescentes de sanitate mentis impendio magis deturbantur, quam qui misero diuturnoque morbo interdum affliguntur, iis igitur si magnæ pietatis esset medicinam adhibere, & corporis incolumitati consulere, multo maioris etiam foret illorum animis salutem afferre, & ad integritatem, innocentiamque ad ducere. Quod opus tanto maius plane habetur, quanto est anima præstantior corpore: Quantum denique æternitas mortalitatem superat. Huius rei causa, Pius ille Pater Sanctiss. & uerus animarum nostrarum pastor & custos, non immemor quam eximio, quam singulari studio ac uoluntate, eas sibi Christus commendauerit, cum dixit Petro primo sui Vicario, & deinceps omnibus iis, quibus Sanctorum clauum munus diuino numine traderetur, si me amas, pasce oues meas: Cum ille Christianæ Religionis conseruator intelligat, quanta ingluuix lupus infatiabilis palam quotidie magis irrumpat in Christianum gregem, neque sibi sit quicquam deliberatius, quam illum quacum-

que ratione possit funditus dissipare : quandoquidem post semen illud bonum, quod Christus ante sparserat, quod Apostoli ipsius imitatores, quod etiam alii integerrimi homines, in quibus quasi lumen quoddam sanctitas admirabilis continenter eluxit, summa diligentia auctam in Christiana Republica conseruare studuerunt : Venit inimicus homo, & superiecit Zizania, quæ cum in dies singulos accrescant ; factum ab initio semen bonum suffocare plane uidentur : quamobrem, inquam, Pius Quartus Pont. Max. ut hanc nefariam pestem ac penitiam a nobis depellat, Concilium hoc peragere semel induxit animum ; ubi uos & uitæ innocentia ; & eruditionis magnitudine, uiri admodum insignes, de uera sinceraque Christi doctrina commonefaciatis, atque illa etiam Euangelii dogmata planissime explicetis, & quæ tandem præcepta a Christi fidelibus tenenda sint declarare non prætermittatis, Nec non quæ consiliis uestris atque suffragiis, sed Spiritu sancto impulsore, & auctore confirmata, certa, & rata esse precipue decreueritis, ut fideliter, ut religiose, ut sapienter facta auctoritate atque iudicio, Max. Pont. comprobentur : Non ut alia ueritas ab illa quam uiri Catholici omnes coluerunt, renouetur, sed ut rursus indicetur iis, qui sese ab eadem temere nimis remouentes, uariisque imbuti erroribus, suaque in sententia, obstinatione quadam incredibili constant, latum unguem de illa decedere tergiuersantur, huius tanti ac tam præclari muneris functioni Deus omnium rerum sapientissimus distributor, uos amplissimos, & religiosissimos Antistites proposuit, Pius autem Pont. uti fidelis administrator, & uerus Christi Vicarius, hoc unum assidue cogitat : Hoc unum sedulo quærit : Hoc unum potissime studet : dissipatum uidelicet domini sui gregem congregare, & oues grandi profecto macie iam confectas, læta in Pascua reducere, & omni prorsus calamitate liberatas summo cunctarum rerum conditori uestra tamen ope adiutus, tandem restituere : Qua de re pluribus disserere consulto iam omittam, quo negocia, quæ grauiâ fatis in hoc celeberrima conuentu habituri estis, minus impediam : illud tamen attingam quod Cosinus Princeps & Dux meus ad uos, Patres optimi, adlegauit me, ut eius nomine deferrem se Pio Pontifici Max. esse coniunctissimum, seque in ea Sacri Concilii huius bene & feliciter peragendi uoluntate perpetuo secum, atque etiam uobiscum esse mansurum ut igitur in tanto negotio explicandæ curam omnem, cogitationemque ponatis pro illa summa obseruantia, qua unumquemque uestrum studiosissime colit, Vos etiam atque etiam cohortatur & omnibus præcisibus item petit in hanc rem uiam, & id quod omnes ad unum perlibenter uos esse facturos iam sibi penitus per-

suasum est) toto pectore incumbatis: & quemadmodum Pio Quarto
suis olim opes, facultates & copias omnes obtulit, ut dignitati ponti-
ficiae confuleret, & Romanae Sedis maiestatem si cubi opus esset
conseruaret: ita & nunc uobis hic diuino numine congregatis nullum
finem facit offerendi sui, si modo haec res in primis honesta & maxie
me salutaris, in qua una totius Christianae Reipub. summa disceptat,
ex omnium bonorum animi sententia, demum conficiatur, & Chris-
tiani nominis honor, & existimatio augeatur. Cuius eximiae uolunta-
tis ut amplissimum testimonium tribueretur, non modo misit me huc,
sed ut nusquam a uobis ego discederem, etiam imperauit; ut quando-
cumque me conspiceretis, eius animum promptum, & alacrem esse ad
rem istam, modis omnibus adiuuandam, & defendendam statim
reco'daremini.

RESPONSVM SANCTAE SYNODI IN
ADMISSIONE ORATORIS ILLV-
STRISS. ATQVE EXCELLENTISS.

D. Cosmi Ducis Florentiae & Senarum,

in generali Congregatione die

XVIII. Martii.

M. D. LXII.

QVAM optatus & iucundus Sanctae Synodo
adventus sit iste tuus, praestantissime Orator,
ea maxima hilaritate, atque laetitia, quae in te
accipiendo, sese affectam esse declaravit, ple-
nissime animaduertere potuisti: Quippe quae
perspectum habet studium Illustriss. Amplissi-
mique Ducis, qui te huc Legatum misit, de
Catholica Ecclesia, ac de Sanctissima Sede
Apostolica benemerendi. Neque enim de
huius Principis propensa in dignitatem, tran-
quillitatemque Reipub. Christianae uoluntate dubitandum est: Cum
ex ea familia Cosmus Medices prudentissimus Princeps omnibusque
animi, ingeniique ornamentis cumulatisimus, originem ducat, quae duos
quidem ante hac Pontifices Maximos, eosque sapientissimos, Leonem
Decimum, & Clementem septimum, Ecclesiae dederit. Nunc autem
Pium Quartum, qui noctes & dies nihil aliud cogitat, quam tranquilli-
tatem, pacemque Ecclesiae uniuersae, salutem omnium Christianorum
impietatis euerfionem, pietatis incrementum. Quas ob res Concilium
Oecumenicum in hunc locum, omni industria, omni diligentia, omni
denique opera conuocandum curauit. Haereditaria itaque Florentini,
Senensisque Principis haec laus est, sed illa certe propria, quae nunquam
satis commendari potest; quod hac temporum infelicitate, hac rerum
omnium perturbatione, maiorum suorum pietatem, non modo seruat,
uerum etiam auget. Quod autem Synodum hortatur ad ueritatis lu-
cem explicandam, quam Apostoli, & post eos sanctissimi Patres do-
cuerunt, facit pie ille quidem atque ut decet Principem Christianum:
Verum hoc uelit Sancta Synodus, sibi ille persuadeat, se in eam cau-
sam toto pectore incumbere; eam operam enixe dare, in id omnes
suas curas, cogitationesque conferre, neque labori parcere, neque incom-
modi quicquam deuitare, ut Sanctiss. Pontifice auctore, ac duce, opti-
mo Imperatore fauente, potentissimis Regibus, Principibusque, adiuuan-
tibus, nec non Sapientissimo Duce, cuius hoc loco personam geris, cla-

ris sine Legate, opem afferente, ignorantiae tenebris depulsi, uerique
perpicientia patefacta, omnis dissensio, discordiaque tollatur. Qui d
que ad id Dux ipse suas opes, facultates, copias denique omnes polli-
cetur, studium illud suum erga Religionem, Christiano Principe di-
gnum, de quo dixi non esse dubitandum, plane declarat. Quas ob res
ipsa Synodus pro singulari eius prudentis, Principis erga summum Pon-
tificem uoluntate, pro summa erga Ecclesiam pietate, pro incredibili
erga se animi propensione, maximas ei gratias agit, & habet: rogatque
etiam atque etiam, ut secum Rempub. Christianam, quemadmodum
pollicetur, toto animo complectatur. Te uero huc accessisse, Orator
praestantissime, mirifice laetatur: Cum de tua uirtute, ea sibi promittat,
quae congruunt tam pii, sapientisque Principis Legato. Atque illi ip-
sum in modum gratulatur, quod uiro tam solerti, tam nauo, in-
dustrio, tam denique literis erudito, legationem earum rerum causa
detulerit. Sperat enim diuino spiritu afflante, ea mente, eaque con-
filio te fore, ut secum sensurus sis, quae illa eodem spiritu afflata consti-
tuenda esse censur, atque libentissimo animo complexurus, Manda-
tum uero, quod ille tibi ad se dedit, ita accipit, ut curis est.

ique
uc d
lli-
di-
res
Pon
libili
que
dum
ator
ttat,
ipfi
, in
causa
con-
nfti-
nda-

BIBLIOTECA
COMUNALE
TRENTO

T
0
op. f
104

Misc. I. c. 118

ORATIO HABITA ⁷

A MAGNIFICO D. IOANNE

STROZIO ORATORE ILLV-

XCEL-

Flo-

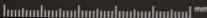
ON-

xrite

colorchecker

MSCCPC0613

Antonii Alciatis;

M. D. LXII.

118